

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 571090 1593 0000 0000 5901 5348
tel./fax 068 3828236, e-mail: lkp@lkp.org.pl, [http:// www.lkp.org.pl](http://www.lkp.org.pl)

Świebodzin, 29 listopada 2004

**Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych
w Szczecinie**

W załączeniu przesyłamy uwagi i wnioski po II KTG dla Nadleśnictwa Głusko. Przepraszamy za opóźnienie w przesłaniu uwag, spowodowane opóźnieniami w dostępie do aktualnych map nadleśnictwa.

z poważaniem

do wiadomości:
Nadleśnictwo Głusko
BULiGL w Gorzowie Wlkp

Uwagi i wnioski do Programu Ochrony Przyrody Ndl. Głusko - do referatu przedstawionego na II Komisji Programu i II KTG

1. W tabeli - wzór 4 - dla rezerwatu torfowisko Osowiec zapisać"

Dotychczasowe metody ochrony = ochrona zachowawcza (bez ingerencji)

Proponowane metody ochrony = ochrona zachowawcza (bez ingerencji); w razie potrzeby ochrona czynna stabilizująca (stabilizacja poziomu wody, usuwanie części drzew i krzewów, koszenie łąki)

2. W rozdziale 5, do listy "ogólnych wskazań ochronnych w proponowanych ZPK" dodać:

- zachowanie starodrzewi;
- zachowanie łąk i pastwisk oraz innej przestrzeni otwartej.

Te elementy w zaproponowanych zespołach przyrodniczo-krajobrazowych decydują o specyfice krajobrazu, skuteczna ochrona walorów estetyczno-krajobrazowych, jaka jest celem tworzenia ZPK, nie jest więc możliwa bez ich zachowania.

3. W rozdziale 6 tabela zestawiająca lokalizację cennych siedlisk przyrodniczych jest bardzo niekompletna. Wymaga poprawienia i uzupełnienia. W szczególności:

- bagna w Rynnie Rogoźnickiej (obr. Głusko) nie reprezentują siedliska 3150 - wykreślić
- w obrębie jest siedlisko 3160 (jeziorka dystroficzne) - np. jeziorko w oddz. 146;
- wątpliwości budzi dlaczego nie zidentyfikowano siedliska 91E0. Wszystkie olszyny nad Korytnicą reprezentują to siedlisko;
- rzeka Korytnica to siedlisko 3260;
- siedlisko 4030 (suche wrzosowiska) licznie występuje w tym obrębie; należy zidentyfikować np. na starych szerokich pasach przeciwpożarowych;
- siedlisko 7230 (torfowiska alkaliczne) ma jedno stanowisko nad Korytnicą, na niedawno przejętych łąkach powyżej jez. Korytnica (tam gdzie stanowiska kruszczyka błotnego i in. cennych roślin);
- w obrębie Wołogoszcz wykreślić pozycję "torfowiska wysokie 7110, 7120" (torfowisko Osowiec jest torfowiskiem przejściowym);
- rażąco niekompletna jest identyfikacja buczyn (9110, 9130). Kwaśnymi buczynami są także drzewostany z pojedynczą starą sosną a drugim piętrem bukowym. W szczególności jako kwaśne buczyny należy zidentyfikować drzewostany na stokach Paciorkowych Stawów;
- zupełnie brakuje w wykazie żyznych buczyn 9130. Tu zaliczają się praktycznie wszystkie buczyny nad Suchą powyżej Paciorkowych Stawów. Żyzną buczynę należy też wykazać z oddziału 259;
- Źródlika - także 188I;
- Na terenie obr. Wołogoszcz są także źródlika akumulujące trawertyn (siedlisko 7220) - np. w oddz. 257;
- niekompletny jest wykaz łąg 91E0. Olszyny nad Drawą i Mierzęcką Strugą należy tu właśnie wykazać;
- należy wykazać stanowisko grądu *Stellario-Carpinetum* (9160) na zboczu doliny Drawy w oddz. 258 (drzewostan z grabem).

Odpowiednich poprawek należy koniecznie dokonać także na mapie rozmieszczenia siedlisk chronionych!

4. Rozdział 7. - Należy uaktualnić wg aktualnych list gatunków chronionych roślin, grzybów i zwierząt. W szczególności należy zwrócić uwagę na gatunki, które w aktualnie obowiązujących rozporządzeniach Ministra są zakwalifikowane jako "wymagające ochrony

czynnej". Należy ocenić, które ich lokalne populacje w Ndl. Głusko wymagają ochrony czynnej, i zaprojektować odpowiednie zabiegi.

5. W wykazie potencjalnych zbiorowisk roślinnych brak żyznej buczyny niżowej (*Galio odorati-Fagetum*), która na terenie Ndl. Głusko jest podstawowym zbiorowiskiem siedlisk Lśw. Wymienione w wykazie grądy występują tylko niewielkimi płatami w niektórych dolinach rzecznych i na ich zboczach.

Proponujemy zamieszczenie w planie urządzenia lasu zestawienia lokalnej relacji między typami siedliskowymi lasu a naturalnymi (potencjalnymi) zbiorowiskami leśnymi, która dla terenu Ndl. Głusko według aktualnego stanu wiedzy kształtuje się następująco:

Typ siedliskowy lasu	Potencjalny zespół roślinny	Skład gatunkowy drzewostanu naturalnego zbiorowiska
Bśw	Świeży bór sosnowy <i>Vaccinio myrtilli-Pinetum</i>	So
Bw	Bór trzęślicowy <i>Molinio-Pinetum</i>	So
Bb	Sosnowy bór bagienny <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	So
BMśw	Kwaśna dąbrowa <i>Fago-Quercetum petraeae</i> ,	Bk-Dbb-So
BMw	Kwaśna dąbrowa wilgotna <i>Fago-Quercetum molinietosum</i> ,	Bk-Dbs-So Dbs-So
BMb	Brzezina bagienna <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>	Brzom So-Brzom
	Ols torfowcowy <i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i>	So-Brzom So-Ol-Brzom
LMśw	Kwaśna buczyna <i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>	Bk (Dbb)-Bk
LMw	Kwaśna dąbrowa wilgotna <i>Fago-Quercetum molinietosum</i>	Dbs-So
L Mb	ols torfowcowy <i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i>	So-Brzom-Ol
Lśw	Żyzna buczyna <i>Galio odorati-Fagetum</i> ,	Bk
Lw	Grąd subatlantycki <i>Stellario-Carpinetum</i>	Gb-Dbs
Ol	Ols <i>Carici elongatae-Alnetum</i>	Ol
	Łęg olszowy <i>Circae-Alnetum</i> (przy ciekach)	Ol
OlJ	Łęg olszowy <i>Circae-Alnetum</i> ,	Ol

6. Mapa potencjalnej roślinności naturalnej Matuszkiewicza i in. (1995) dla terenów Puszczy Drawskiej zawiera zbyt dużo błędów, i nie powinna być zamieszczana w Programie. W jej miejsce lepiej jest zamieścić mapę wygenerowaną z mapy typów siedliskowych lasu z uwzględnieniem relacji podanych wyżej.

7. Zestawienie lasów cennych przyrodniczo nie odzwierciedla we właściwy sposób walorów przyrodniczych Nadleśnictwa Głusko. Lista jest nieproporcjonalnie skąpa w stosunku do rzeczywistych walorów przyrodniczych terenu. Zauważalna jest na niej niedostateczna

reprezentacja starych drzewostanów bukowych, które stanowią jeden z najistotniejszych walorów drzewostanowo-przyrodniczych Nadleśnictwa. Uderza fakt, że lista ta jest bardzo skromna w porównaniu np. z listą przyjętą w sąsiednim Ndl. Bierzwnik, o porównywalnych walorach przyrodniczych.

Wnosimy o uzupełnienie listy drzewostanów cennych przyrodniczo o następujące pozycje:

- Głusko 2c, drzewostan sosnowy na skarpie doliny Korytnicy, kluczowy dla zachowania różnorodności biologicznej - z wnioskiem o nie projektowanie zabiegów;
- Głusko 50i, drzewostan ważny jako potencjalny biotop gniazdowy rzadkich gatunków ptaków - z wnioskiem o nie projektowanie zabiegów;
- Wołogoszcz 10c, stary drzewostan dębowy potencjalne siedlisko kozioroga i pachnicy dębowej (podane w sąsiedztwie z Ndl. Bierzwnik) - z wnioskiem o nie projektowanie zabiegów;
- Buczyny na stokach rynny Paciorkowych Stawów: Wołogoszcz 93k, l, o, 113b, 114a, g, 115f, i - z wnioskiem o nie projektowanie zabiegów na skarpie doliny, a co najwyżej usunięcie So w zabiegu TP; można natomiast zaprojektować cięcia odnowieniowe w 114g poza skarpa;
- Buczyn: Wołogoszcz 116f, 117h, 117i, nad Suchą (modelowo wykształcone płyty żywej buczyny) - z wnioskiem o nie projektowanie w nich cięć odnowieniowych, a najwyżej TP;
- Fragmentów buczyn między jeziorami Wuców a Łabędz: Wołogoszcz 197g, 198g, 199c, g, 200g, w tym na skarpach rynien jeziornych i wokół cennego jeziora "Żabia Studnia" - z wnioskiem o nie projektowanie w nich cięć odnowieniowych, a najwyżej TP;
- Buczyn u ujścia Mierzęckiej Strugi do Drawy, proponowanych w inwentaryzacji przyrodniczej DPN do ochrony rezerwatowej: Wołogoszcz 259f, 260 a - z wnioskiem o nie projektowanie w nich cięć odnowieniowych, z tym że w 259f można zaprojektować TP, a w 260 a wnosimy o nie projektowanie zabiegów;
- Drzewostanu grabowego na zboczu doliny Drawy w oddz. 258 będącego przykładem grądu w krajobrazie zdominowanym przez buczyny - z wnioskiem o nie projektowanie zabiegów.

8. W grupie zidentyfikowanych lasów cennych przyrodniczo wnoskujemy o:

- rezygnację z zabiegu TP w Głusko 41c;
- rezygnację z zabiegu TP w Głusko 121m;
- rezygnację z zabiegu TP w Wołogoszcz 32a;
- rezygnację z zabiegu TP w drzewostanach na stoku rynny Paciorkowych Stawów: Wołogoszcz 115f, 116g, 117i.

9. Pasy ochronne wokół źródlisk, bagien, a także wzdłuż brzegów wód powinny mieć szerokość 40m. Taką wartość zaleca Zarządzenie 11A Dyrektora Generalnego LP w sprawie ekologizacji gospodarki leśnej. Nie jest uzasadnione zmniejszanie tej wartości do 30m, zwłaszcza w nadleśnictwie tak cennym przyrodniczo jak Ndl. Głusko.

10. Przy opisie pomników przyrody wnosimy o podkreślenie, że zgodnie z zapisami aktualnej Ustawy o Ochronie Przyrody z 16 kwietnia 2004 w lasach "drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie [także po śmierci drzewa] aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu".

11. Lista walorów kulturowych - bunkrów Wału Pomorskiego - jest niekompletna. Brak np. największego bunkra "Dromader" w Starym Osiecznie. Listę należy uzupełnić na podstawie materiałów znajdujących się w Drawieńskim Parku Narodowym.

12. Uzupełnić listę walorów kulturowych o pomniki: na pd. od drogi Osieczno-Dobiegniew, tuż za Osiecznem, na wyspie stawów Rybakówki.

13. Wymienić jako walory kulturowe zabytki dawnej techniki leśnej:

- lokalizacje drewnianych wież przeciwpożarowych
- pozostałości torów kolejki leśnej w bruku w Sitnicy
- pozostałości dawnego systemu spławu drewna: uzupełnić o port flisacki w Osiecznie (170f)

14. W wytycznych w sprawie planowania prac leśnych:

- z doświadczeń wynika, że dla niektórych gatunków (np. dla widłaka spłaszczonego) średnicę kęp drzewostanu pozostawianych wokół stanowiska trzeba powiększyć ok. dwukrotnie
- podkreślić, że "pozostawienie w lesie jak największej biomasy" powinno dotyczyć nie tylko drobnych gałęzi itp., ale i grubych drzew. Wiele organizmów ksylobiontycznych wykorzystuje jako swoje biotopy tylko grube rozkładające się pozostałości drzew, zarówno stojące jak i leżące. Brak takich elementów w lesie jest jednym z najpoważniejszych czynników ograniczających obecnie różnorodność biologiczną ekosystemu leśnego. W szczególności proponujemy zapisanie, że martwe drzewa nie powinny być usuwane w "lasów szczególnie cennych przyrodniczo";
- szerokość pasa pozostawianego wzdłuż źródlisk, bagien, zbiorników i cieków wodnych oraz innych mokradeł powinna zgodnie z Zarządzeniem 11A wynosić nie mniej niż 40m (nie 30m jak zaproponowano w referacie) - patrz uwaga 9.
- Wzdłuż cieków, bagien, zbiorników wodnych itp. nie należy sztucznie kształtować stref ekotonowych (np. nie należy wzbogacać w krzewy), a pozostawić tą strefę do naturalnego ukształtowania i rozwoju. Sztuczne kształtowanie stref ekotonowych jest natomiast celowe na antropogenicznych granicach lasu (granica leśno-polna, obrzeże szosy)

*Paweł Pawlaczyk
28 listopada 2004*